

THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG, AN NINH TRONG HỆ THỐNG GIÁO DỤC QUỐC DÂN HIỆN NAY

Thượng tá, ThS.
Phạm Thanh Tuấn^{1,+};
Thiếu tá, TS. Hà Trọng Sức²

¹Trưởng Ban Biên tập xuất bản, Phòng Khoa học quân sự, Học viện Chính trị - Bộ Quốc phòng;

²Trợ lý Phòng Khoa học quân sự, Trường Sĩ quan Chính trị - Bộ Quốc phòng
+Tác giả liên hệ • Email: thanh tuan.sqct@gmail.com

Article history

Received: 27/02/2023

Accepted: 25/3/2023

Published: 10/4/2023

Keywords

Enhancing, education,
defense, security

ABSTRACT

National defense and security education is a very important content, a part of the national education system, which is implemented nationwide in order to achieve the goal of comprehensively educating and improving learners' quality and competence, contributing to raising awareness and responsibility of the youth with the task of Homeland safeguarding. This study shows that the national defense and security education in national education system has achieved many practical results, meeting requirements of radical and comprehensive reform of education nowadays. However, national defense and security education still has many shortcomings and limitations. From there, the author proposes solutions to strengthen national defense and security education in the national education system nowadays.

1. Mở đầu

Trong Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Đảng xác định: “Đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục và bồi dưỡng kiến thức quốc phòng, an ninh cho cán bộ, công chức, viên chức và cho toàn dân, bảo đảm phù hợp với từng đối tượng. Chú trọng giáo dục, thống nhất, nâng cao nhận thức về đối tác, đối tượng; nắm vững đường lối, quan điểm, yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tr 159). Công văn số 4471/BGDĐT-GDQPAN, ngày 13/9/2022 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục quốc phòng, an ninh năm học 2022-2023, khẳng định: “Tiếp tục thể chế hóa các quan điểm, chủ trương của Đảng và Nhà nước về phát triển giáo dục và đào tạo; đổi mới quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo; quán triệt phương hướng, nhiệm vụ năm học để triển khai thực hiện nhiệm vụ giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên” (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2022, tr 1). Theo đó, vấn đề giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân hiện nay đã đạt được nhiều kết quả tích cực, góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho thế hệ trẻ về nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân vẫn còn những hạn chế, bất cập, ảnh hưởng đến chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục và đào tạo nói chung, công tác giáo dục quốc phòng, an ninh nói riêng.

Trước bối cảnh đổi mới giáo dục và Cách mạng công nghiệp lần thứ tư tác động đến đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp dạy học nói chung, đổi mới giáo dục quốc phòng, an ninh cho các đối tượng trong hệ thống giáo dục quốc dân nói riêng, đòi hỏi các nhà trường cần quán triệt và nắm chắc các văn bản quy phạm pháp luật về công tác quốc phòng, quân sự để xác định biện pháp tăng cường giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân hiện nay, góp phần xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc trong tình hình mới.

Bài báo đánh giá thực trạng giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân, trên cơ sở đó đề xuất giải pháp cụ thể tăng cường giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân hiện nay.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Thực trạng giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân

Quán triệt sâu sắc các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, các văn bản quy phạm pháp luật về giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục, nhất là Chỉ thị số 12-CT/TW, ngày 03/5/2007 của Bộ Chính trị về “tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng - an ninh trong tình hình mới”, Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh, những năm qua, các cơ sở giáo dục đã chú trọng đổi mới nội dung, chương trình, phương

pháp giáo dục quốc phòng, an ninh phù hợp với từng đối tượng, từng nhà trường; làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho các tổ chức, lực lượng tham gia giáo dục quốc phòng, an ninh, nhất là nâng cao nhận thức về sự cần thiết, vị trí, vai trò của giáo dục quốc phòng, an ninh trong các nhà trường.

Trên cơ sở hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục quốc phòng, an ninh cho các đối tượng trong từng năm học của Bộ Giáo dục và Đào tạo và sự chỉ đạo của Hội đồng Giáo dục quốc phòng, an ninh các cấp, các nhà trường đã xây dựng, thống nhất khung chương trình chuẩn môn học Giáo dục quốc phòng, an ninh, là cơ sở pháp lí quan trọng để xây dựng hệ thống giáo án, bài giảng, đề thi, đáp án môn học phục vụ cho giảng dạy, nghiên cứu và học tập. Các nhà trường đã bám sát mục tiêu giáo dục quốc phòng, an ninh nhằm phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Nội dung giáo dục quốc phòng, an ninh cho các đối tượng được triển khai cụ thể, phù hợp với từng giai đoạn, từng nhà trường.

Công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên đã từng bước đi vào nền nếp. Với các trường tiểu học, trung học cơ sở, nội dung giáo dục quốc phòng, an ninh đã được lồng ghép vào các môn học như Lịch sử, Đạo đức, Giáo dục công dân... và tổ chức các hoạt động trải nghiệm, ngoại khóa. Với các trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề, trường cao đẳng, cơ sở giáo dục đại học, trường của cơ quan nhà nước, tổ chức cơ sở chính trị - xã hội, môn học Giáo dục quốc phòng, an ninh là môn học chính khóa. Theo Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT kèm theo Chương trình giáo dục quốc phòng, an ninh trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm, cơ sở giáo dục đại học, chương trình giáo dục quốc phòng, an ninh bao gồm 4 học phần: Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam; Công tác quốc phòng và an ninh, quân sự chung; Kỹ thuật chiến đấu bộ binh và chiến thuật. Các nhà trường đã chủ động đổi mới nội dung giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên nắm chắc chủ trương, quan điểm cơ bản của Đảng về quốc phòng, an ninh, qua đó nâng cao nhận thức, trách nhiệm, tinh thần giác cách mạng, rèn luyện cho người học những kỹ năng quân sự cần thiết, góp phần vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Các nhà trường đã từng bước đổi mới hình thức, phương pháp giáo dục quốc phòng, an ninh, vận dụng sáng tạo, linh hoạt, phù hợp với từng đối tượng, nhất là tăng cường huấn luyện thực hành; đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin như xây dựng giáo án điện tử, công nghệ mô phỏng... vào nâng cao chất lượng giáo án, bài giảng; phối hợp với các cơ quan quân sự, nhà trường quân đội, công an tổ chức cho học sinh, sinh viên được trải nghiệm thực tế hoạt động quân sự, như mô hình “*Học kì quân đội*”, mô hình “*Tuần lễ trải nghiệm quân trường*”... Thông qua các mô hình này, học sinh, sinh viên được trải nghiệm những hoạt động bổ ích, lí thú, phù hợp với tâm lí tuổi trẻ, rèn luyện tính kỉ luật, ý chí vươn lên, vượt qua khó khăn, thử thách trong học tập, công tác.

Qua tổng kết công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên của một số quân khu năm 2022 cho thấy: với Quân khu 4, “công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên được các nhà trường, trung tâm giáo dục quốc phòng, an ninh duy trì thực hiện tương đối chặt chẽ, có hiệu quả (có 434 trường tổ chức học môn giáo dục quốc phòng, an ninh cho 386.702 người)” (Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, Trường Đại học Hồng Đức, 2023). Với Quân khu 5, “Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh các cấp đã tổ chức bồi dưỡng, cập nhật kiến thức quốc phòng, an ninh cho hơn 41.000 lượt người, đạt 111,32% so với kế hoạch năm; tổ chức bồi dưỡng cho các chức sắc, chức việc trong các tôn giáo và học sinh, sinh viên, người học trong các trường của cơ quan Nhà nước, tổ chức chính trị - xã hội đạt kết quả tốt” (Báo Quân khu 5 điện tử, truy cập ngày 28/12/2022). Với Quân khu 7, “năm học 2021-2022, các trường trên địa bàn Quân khu giảng dạy môn học Giáo dục quốc phòng, an ninh cho 818.181 học sinh, sinh viên, học viên” (Trang Thông tin điện tử Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh, Quân khu 7, truy cập ngày 13/02/2023).

Đồng thời, các nhà trường, trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh đã có nhiều biện pháp xây dựng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh. Sau 5 năm thực hiện Đề án số 607 về “Đào tạo giáo viên, giảng viên giáo dục quốc phòng, an ninh cho các trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề, cao đẳng nghề và các cơ sở giáo dục đại học đến năm 2020” (từ 2014 đến 2019), đã có hơn 1.700 học viên được đào tạo giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh trình độ đại học (hệ chính quy 4 năm) (Báo Quân đội Nhân dân điện tử, ngày 03/01/2021); từng bước chuẩn hóa đội ngũ; tăng cường tổ chức các lớp tập huấn nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ quản lí, giảng viên, giáo viên đủ về số lượng, đạt chuẩn về chất lượng, có phẩm chất đạo đức, năng lực chuyên môn nghiệp vụ, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ giảng dạy quốc phòng, an ninh. Đến nay, cơ bản các nhà trường đã bố trí tương đối đủ giảng viên giáo dục quốc phòng, an ninh, nhiều trường biên chế đủ giảng viên chuyên trách.

Cùng với đó, các nhà trường còn tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị, mô hình học cụ vào nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng, an ninh. Chất lượng môn học Giáo dục quốc phòng, an ninh từng bước được nâng lên, học sinh, sinh viên nắm được những nội dung cơ bản về đường lối quân sự, quốc phòng của Đảng, chính sách, pháp luật về quốc phòng, an ninh, nắm được đối tác, đối tượng, khơi dậy tinh thần yêu nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nhận thức âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, giáo dục, rèn luyện phẩm chất, đạo đức, nhân cách, hình thành nếp sống có ý thức tổ chức kỉ luật, góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân vẫn còn những hạn chế, bất cập như: Việc quán triệt, triển khai, tổ chức thực hiện có lúc, có nơi hiệu quả chưa cao; việc phối hợp giữa các tổ chức, lực lượng trong thực hiện nhiệm vụ giáo dục quốc phòng, an ninh còn thiếu chặt chẽ. Nội dung, chương trình, phương pháp giảng dạy có mặt chưa theo kịp sự phát triển của yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới. Việc đầu tư cơ sở vật chất, phương tiện, trang bị, mô hình học cụ cho giáo dục quốc phòng, an ninh còn nhiều khó khăn, thiếu thốn, nhất là các cơ sở giáo dục ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo. Đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh còn thiếu về số lượng, hạn chế về chất lượng. Tính đến năm 2021, ở “cấp trung học phổ thông, số lượng giảng viên trên phạm vi cả nước cần thực hiện nâng chuẩn trình độ theo Đề án số 607 vẫn còn nhiều, gần 3.500 giảng viên” (Báo Quân đội Nhân dân điện tử, truy cập ngày 03/01/2021). Kiến thức, kĩ năng thực hành môn học quốc phòng, an ninh của học sinh, sinh viên còn nhiều hạn chế, chưa đáp ứng được yêu cầu đặt ra.

Nhìn chung, giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân đạt được nhiều kết quả tích cực, được duy trì nền nếp, chất lượng ngày được nâng lên. Tuy nhiên, vẫn còn tồn tại những hạn chế, khuyết điểm đòi hỏi phải tiếp tục có những giải pháp thiết thực đổi mới, tăng cường giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân hiện nay.

Trước yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo ở các cấp học, bậc học; sự tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, Đại hội XIII của Đảng tiếp tục khẳng định: “Thực hiện tốt công tác giáo dục quốc phòng, an ninh, nâng cao nhận thức, trách nhiệm, hành động của toàn dân đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, củng cố quốc phòng, an ninh. Khai thác mọi nguồn lực, tiềm năng, thế mạnh để xây dựng tiềm lực quốc phòng, an ninh gắn với phát triển kinh tế, văn hoá, xã hội” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tr 278), đòi hỏi phải tiếp tục tăng cường giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân.

2.2. Một số giải pháp tăng cường giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân hiện nay

2.2.1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho các chủ thể, lực lượng về giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân

Đây là giải pháp quan trọng, có ý nghĩa to lớn trong đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng, an ninh. Bởi vì, nhận thức đúng là cơ sở có hành động đúng. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: “Tu tưởng đúng thì hành động mới khỏi sai lạc và mới làm tròn nhiệm vụ cách mạng” (Ban Bí thư Trung ương Đảng, 2011, tr 360). Theo đó, cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền các cấp, các nhà trường trong hệ thống giáo dục quốc dân cần tăng cường giáo dục, quán triệt cho các lực lượng, nhất là đội ngũ giảng viên, giáo viên, học sinh, sinh viên nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò của nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, sự cần thiết, vai trò của công tác giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống các nhà trường hiện nay nhằm thực hiện tốt chiến lược bảo vệ Tổ quốc “từ sớm, từ xa”. Trên cơ sở đó, nêu cao ý thức, trách nhiệm, tích cực, chủ động tham gia và thực hiện tốt nhiệm vụ giáo dục quốc phòng, an ninh.

Tăng cường giáo dục, quán triệt nâng cao nhận thức cho các tổ chức, lực lượng về đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước về công tác giáo dục quốc phòng, an ninh, nhất là Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2013, Thông tư số 172/2020/TT-BQP ngày 30/12/2020 của Bộ Quốc phòng về chương trình khung bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh; Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT, ngày 18/3/2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về Chương trình giáo dục quốc phòng, an ninh trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học. Đặc biệt, giáo dục những tư duy mới của Đảng về quốc phòng, an ninh, giáo dục âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch với cách mạng Việt Nam. Kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục quốc phòng, an ninh với giáo dục chính trị, tư tưởng, giáo dục pháp luật cho các đối tượng. Tạo sự chuyển biến nhận thức cho các lực lượng về thực trạng, những thuận lợi, khó khăn của giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân hiện nay. Đồng thời, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về vai trò, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng đối với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh trong các nhà trường. Nâng cao trách nhiệm người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị, nhà trường, thực hiện tốt phương châm: “Trên làm gương mẫu mực, dưới tích cực làm theo”. Tạo sự chuyển biến về vai trò, trách nhiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành công tác giáo dục quốc phòng, an ninh.

Đề nâng cao nhận thức cho các tổ chức, lực lượng về giáo dục quốc phòng, an ninh trong các nhà trường, trung tâm giáo dục quốc phòng, an ninh cần đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, tổ chức tốt các hoạt động thực tiễn giáo dục quốc phòng, an ninh và thông qua sinh hoạt các tổ chức; đồng thời vận dụng linh hoạt, sáng tạo các hình thức phù hợp với từng đối tượng, từng nhà trường.

2.2.2. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh

Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2013 của Quốc hội xác định nguyên tắc giáo dục quốc phòng, an ninh “đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, sự quản lý thống nhất của Nhà nước”, là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, toàn dân, trong đó vai trò của Nhà nước là chủ đạo. Tiếp tục quán triệt, triển khai thực hiện có hiệu quả quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác giáo dục quốc phòng, an ninh, nhất là Chỉ thị số 12-CT/TW, ngày 03/5/2007 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh trong tình hình mới. Thường xuyên củng cố, kiện toàn cơ quan quân sự, cơ quan công an, hội đồng giáo dục quốc phòng, an ninh các cấp làm nòng cốt tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương chỉ đạo, hướng dẫn công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho các đối tượng, góp phần xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Chủ động hoàn thiện các văn bản lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, quản lý, điều hành của Nhà nước về công tác giáo dục quốc phòng, an ninh. Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền các cấp, nhất là phát huy vai trò người đứng đầu cấp ủy, chính quyền đối với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh. Đổi mới nội dung, phương thức lãnh đạo của các cấp ủy, tổ chức đảng với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh; chú trọng đổi mới việc nghiên cứu, quán triệt, cụ thể hóa đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về giáo dục quốc phòng, an ninh để thống nhất nhận thức, phát huy dân chủ, trí tuệ trong cụ thể hóa chủ trương, biện pháp lãnh đạo; đổi mới lãnh đạo tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng, an ninh cho các đối tượng; tăng cường lãnh đạo tập trung đầu tư nguồn lực, bảo đảm cơ sở vật chất cho giáo dục quốc phòng, an ninh. Đồng thời, thực hiện có nền nếp chế độ thanh tra, kiểm tra, giám sát, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm công tác giáo dục quốc phòng, an ninh.

2.2.3. Đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp dạy, học giáo dục quốc phòng an ninh phù hợp với các đối tượng, các cấp học, bậc học

Nội dung giáo dục quốc phòng, an ninh cho các đối tượng trong hệ thống giáo dục quốc dân cần bám sát vào các văn bản, hướng dẫn của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Kết hợp chặt chẽ giữa đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo với đổi mới giáo dục quốc phòng, an ninh ở các nhà trường, trung tâm. Triển khai môn học giáo dục quốc phòng, an ninh theo đúng Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh, phù hợp với từng đối tượng, bảo đảm chất lượng, hiệu quả. Chủ động rà soát nội dung, chương trình giáo dục quốc phòng, an ninh ở các cấp học, bậc học, bảo đảm tính liên thông, không trùng lặp. Kịp thời cập nhật những kiến thức mới, nhất là nhận thức và tư duy mới của Đại hội XIII về quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc, Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trên không gian mạng. Đồng thời, cập nhật những sự phát triển của khoa học quân sự, các loại vũ khí, trang bị, khí tài mới; giáo dục cho học sinh, sinh viên lòng yêu nước, tinh thần tự hào, tự tôn dân tộc, trang bị cho họ nắm âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, trên cơ sở đó, nêu cao tinh thần cảnh giác cách mạng, đấu tranh phòng, chống các quan điểm sai trái thù địch.

Bên cạnh đó, tăng cường đổi mới phương pháp dạy học theo hướng tiếp cận năng lực người học và phát triển tư duy sáng tạo, “lấy người học làm trung tâm”. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy; kiện toàn hệ thống thao trường, bãi tập, huấn luyện thực hành, các phòng học chuyên dùng, trường bắn ảo; rà soát, bổ sung trang thiết bị, mô hình học cụ, cơ sở vật chất đáp ứng yêu cầu công tác giáo dục quốc phòng, an ninh; đa dạng hóa các hoạt động ngoại khóa, tìm tòi, sáng tạo các mô hình mới, tăng cường trải nghiệm thực tế môi trường quân đội cho học sinh, sinh viên. Đồng thời, bảo đảm đầy đủ giáo trình, tài liệu giáo dục quốc phòng, an ninh cho giảng dạy, nghiên cứu học tập của giảng viên, giáo viên, học sinh, sinh viên.

2.2.4. Tiếp tục xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh

Chất lượng giáo dục quốc phòng, an ninh xét cho cùng phụ thuộc rất lớn vào đội ngũ giảng viên, giáo viên - chủ thể tiến hành giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên. Lênin cũng đã từng chỉ rõ vai trò của người giảng viên: “Trong bất kỳ một trường hợp nào điều quan trọng nhất là phương hướng chính trị và tư tưởng của bài giảng. Cái gì quyết định phương hướng đó? Hoàn toàn và chỉ là các giảng viên thôi” (Lênin, 1909, tr 248). Bên cạnh đó, khó khăn nhất lớn trong công tác giáo dục quốc phòng, an ninh hiện nay là tình trạng thiếu đội ngũ giảng viên, giáo viên và trình độ chuyên môn của đội ngũ này chưa được chuẩn hóa.

Theo đó, cần tiếp tục triển khai và thực hiện có hiệu quả Đề án “Đào tạo giáo viên, giảng viên giáo dục quốc phòng, an ninh giai đoạn 2021-2025 và các năm tiếp theo”. Có lộ trình phù hợp để xây dựng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh cả về số lượng, cơ cấu và chất lượng. Hoàn thiện tiêu chuẩn đội ngũ nhà giáo giảng dạy quốc phòng, an ninh. Trên cơ sở đó, làm tốt tạo nguồn, quy hoạch, đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ giảng viên, giáo viên đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục quốc phòng, an ninh hiện nay. Phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan quân sự với các nhà trường, trung tâm giáo dục quốc phòng, an ninh tăng cường tổ chức các lớp tập huấn bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm, kiến thức, kỹ năng giảng dạy, kinh nghiệm giáo dục quốc phòng, an ninh cho đội ngũ giảng viên, giáo viên. Đội ngũ giảng viên, giáo viên phải đề cao tính tiên phong, gương mẫu về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, thực sự khiêm tốn, trung thực, giản dị, mô phạm, phải có năng lực sư phạm và chuyên môn tốt. Thường xuyên quan tâm, chăm lo, đổi mới chế độ, chính sách đãi ngộ, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của đội ngũ giảng viên, giáo viên. Xây dựng môi trường văn hóa sư phạm trong sạch, lành mạnh; khuyến khích, động viên đội ngũ giảng viên, giáo viên nỗ lực học tập, phấn đấu vươn lên, thực sự tâm huyết với nghề.

3. Kết luận

Giáo dục quốc phòng, an ninh là một bộ phận trong hệ thống giáo dục quốc dân, giữ vai trò quan trọng trong nâng cao kiến thức quốc phòng, an ninh, phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước, giữ nước, nâng cao nhận thức, trách nhiệm đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Các nhà trường trong hệ thống giáo dục quốc dân đã từng bước đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng, an ninh cho các đối tượng, phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ và thực tiễn từng nhà trường. Song, chất lượng giáo dục quốc phòng, an ninh vẫn còn nhiều hạn chế, khuyết điểm cả về nhận thức, trách nhiệm, nội dung, chương trình, phương pháp dạy học và cơ sở vật chất bảo đảm cho công tác giáo dục quốc phòng, an ninh. Trong giai đoạn mới, cần thực hiện đồng bộ các giải pháp nhằm tiếp tục tăng cường giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân, đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo và hội nhập quốc tế.

Tài liệu tham khảo

- Ban Bí thư Trung ương Đảng (2011). *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 6). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Báo Quân đội nhân dân điện tử (2021). *Nâng chuẩn trình độ giáo viên, giảng viên môn học giáo dục quốc phòng và an ninh*. <https://www.qdnd.vn/quoc-phong-an-ninh/xay-dung-quan-doi/nang-chuan-trinh-do-giao-vien-giang-vien-mon-hoc-giao-duc-quoc-phong-va-an-ninh-648270>
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2022). *Công văn số 4471/BGDĐT-GDQPAN ngày 13/9/2022 về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục quốc phòng, an ninh năm học 2022-2023*.
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (Tập I). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Lênin, V. I. (1909). *Gửi các học viên trường Capri ngày 30/8/1909* (toàn tập, tập 47). NXB Tiến bộ.
- Phan Định (2022). *Công tác giáo dục quốc phòng và an ninh đạt được nhiều kết quả toàn diện*. Báo Quân khu 5, <http://baoquankhu5.vn/cong-tac-giao-duc-quoc-phong-va-an-ninh-dat-duoc-nhieu-ket-qua-toan-dien/>
- Quốc hội (2013). *Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh*. Luật số 30/2013/QH13, ban hành ngày 19/6/2013.
- Trang Thông tin điện tử Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh, Quân khu 7 (2023). *Đổi mới, nâng cao chất lượng công tác giáo dục quốc phòng và an ninh*. <https://hcmcpv.org.vn/tin-tuc/quan-khu-7-doi-moi-nang-cao-chat-luong-cong-tac-giao-duc-quoc-phong-va-an-ninh-1491904812>
- Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, Trường Đại học Hồng Đức (2022). *Quân khu 4 tổng kết công tác giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2022*. <http://gdqpan.hdu.edu.vn/quan-khu-4-tong-ket-cong-tac-giao-duc-quoc-phong-va-an-ninh-nam-2022.html>